

התפקיד הראשי

על פי סיפור מאת רבקה מן

מחזה ובימוי: גיל צרנוביץ תפאורה: פרידה שהם תלבושות: לירון גת מוסיקה: בן זיידמן תאורה: אורי מורג
כוריאוגרפיה: נדב צלנר הדרכת שפת סימנים: גל רוקניאן (המכון לקידום החרש בישראל)
אביזרים: נרקיס אלבה ע. במאי: מיכל נוימן

משתתפים: אורה - תימור כהן ירון - אביב קושניר עודד - רענן פז נעם - אורי לייזרוביץ'
ליאת - בתאל דלויה / טלי בן יוסף המורה דפנה / אמא של אורה - שרון ליפקינד

על ההצגה

המורה לתיאטרון מחלקת תפקידים לקראת הצגת סוף השנה. בדרך כלל ירון מקבל את התפקידים הראשיים, אך הפעם המורה מתרשמת מהאודישן של אורה ונותנת לה את התפקיד הראשי. ירון לא מוותר ולוקח לעצמו את התפקיד בחזרה במרמה ובאימים, ואורה נשארת לבדה עם תחושת החלום המנופץ. בנוסף, המורה מבקשת ממנה לעזור לירון ללמוד בעל פה כהכנה לתפקיד, מה שמעמיד את שני הילדים במצב מבין ובלתי אפשרי. כנגד כל הסיכויים, נחשפים בהדרגה אורה וירון זה לעולמו של זו וחברות יוצאת דופן נרקמת ביניהם. יחד הם לומדים דברים חדשים על הצורך להיראות ולהישמע ועל התמורה והכוח שיש בנתינה לאחר.

לקראת הצפייה בהצגה

ההצגה 'התפקיד הראשי', המבוססת על סיפור של רבקה מגן, הינה דרמה חברתית הלקוחה מחייהם של הילדים. חברות מפתיעה שנולדת מסיטואציה בלתי אפשרית, על רקע מלחמה על תשומת לב. פופולאריות ותחרות על המקום הראשון מעסיקים רבות את הקהל הצעיר. ההצגה מעלה סוגיות ותובנות בנושאים אלו, ומעוררת מחשבה על הגבול שלאחריו ההשגיות תבוא על חשבון החברות.

נושאים שההצגה מעלה:

- < חברות ונאמנות
- < לחץ חברתי
- < התמודדות עם איומים בחברת הילדים
- < עזרה לחבר במצוקה
- < התמודדות במצב מצוקה – עם מי מדברים? את מי משתפים?
- < לקיחת אחריות על מעשים ותוצאותיהם
- < תיקון טעות על ידי יצירת חוויה מתקנת
- < התמודדות עם תחושת הבושה ושמירתה בסוד
- < דימוי עצמי

עולם התיאטרון

גיבורי ההצגה 'התפקיד הראשי' הם תלמידים במגמת התיאטרון שעסוקים בחזרות על הצגת הסיום שלהם בבית הספר – 'אוליבר טוויסט'. התפאורה של ההצגה 'התפקיד הראשי' היא בעצם אולם החזרות והבמה של הילדים. כדאי להמליץ בפני התלמידים לשים לב בזמן הצפייה לעולם התיאטרון והתפאורה בהצגה, על מנת שיהיה אפשר להתייחס אליהם אחרי הצפייה.

תסתכלו עלי

ההצגה עוסקת ברצון של כל אחד לקבל תשומת לב, להרגיש חשוב, להרגיש "שווה", ואיזה מחיר אפשר או כדאי לשלם עבור ההרגשה הזאת.

מדוע הרבה מאיתנו רוצים להיות במקום בולט, שייראו אותנו וישמענו אותנו? האם יצא לכם להיות פעם במרכז תשומת הלב? להיות על במה ושכולם מסתכלים רק עליכם? מה הייתה ההרגשה? מהן לדעתכם הסיבות שמביאות אדם לרצות להיות במוקד תשומת הלב?

לאחר הצפייה בהצגה

התפאורה בהצגה – הצגה בתוך הצגה

במאי ההצגה ומעצבת התפאורה בחרו להשתמש בתפאורה לא ריאליסטית. (תפאורה ריאליסטית – זו המעתיקה את המציאות בדיוק). הם בחרו להשתמש בחלל אחד המתאר מקומות וזמנים שונים באמצעות ארגזי עץ ומסכים שנפתחים ונסגרים.

תארו את המקומות השונים בהצגה, וכיצד התפאורה "החליפה צורה"

- < **אולם החזרות** – מסך תיאטרון, ארגזי אביזרים, מתלה של תלבושות.
- < **חצר הבית של אורה** – המסך נפתח כולו ומאחור מתגלים שמיים.
- < **התפאורה של אוליבר טוויסט** – מאחורי המסך התיאטרלי נחשפת העיר לונדון.

בהצגה מתקיים המושג "הצגה בתוך הצגה" האם אתם יודעים למה הכוונה בביטוי?

מעבר לעניין ולגיוון שיוצרת ההצגה בתוך ההצגה, היא גם משקפת לצופים את המצבים הרגשיים של הגיבורים ואנו מבינים יותר לעומק את הפעולות שלהם. במקרה שלנו, הבדידות שאורה חשה מקבילה לבדידות שאוליבר חש במהלך המסע שהוא עובר.

באילו מושגים וביטויים הלוקחים מתחום התיאטרון והבמה נתקלתם בהצגה?

"אודישן", "לקרוא את המחזה", "ללמוד טקסט בעל פה", "לקיים חזרות", "להיכנס לבמה", "לצבוע את התפאורה", "לתפור את התלבושות", "להכין את האביזרים", "תאורה", "מסך תיאטרון".

שאלות לדיון

הדרך שלי

במהלך ההצגה אנו מבינים את המניעים האישיים של ירון שגרמו לו לפגוע באורה ולהילחם על קבלת התפקיד.

האם אחרי שאנו מבינים את המניעים שלו, אנו סולחים לו על התנהגותו? מה הבעיה בדרך שבה בחר ירון לפעול? באיזו דרך אחרת ירון יכול היה לפעול? לדעתכם, אם הוא היה פונה לאורה ומספר לה כמה הוא זקוק לתפקיד הראשי, היא הייתה מוותרת לו מתוך הבנה? ומה לגבי החלום הפרטי שלה? האם לא מגיע לה גם להגשים את חלומה? האם המטרה מקדשת את האמצעים להשגתה? כיצד אתם הייתם בוחרים לנהוג אם הייתם במצבו של ירון?

אל תסתכל בקנקן

אורה היא ילדה שקטה יחסית שלא מתבלטת במיוחד, התיק שלה נראה ישן, היא חדשה בשכונה, בהמשך מתגלה שאביה נפטר ואמה חירשת.

האם עובדות כאלה יכולות להעיד על אופייה האמיתי של אורה, או על העולם הפנימי שלה?

שוני חיצוני או מעמדי אינו משקף את האופי שלנו. בחינת האחר על פי מראהו והדבקת תוויות המבוססות על החיצוניות עלולים לפגוע. רק היכרות אמיתית מאפשרת לנו ללמוד על החוזקים, החולשות, הפוטנציאל, הכישורים והאופי של האחר.

להכיר את האחר

במהלך ההצגה ירון מגלה שאורה היא לא רק תלמידה מוזרה וחדשה בכיתה. הוא מגלה שלאורה יש עולם שלם ומיוחד משלה, עם חלומות ושאיופות והתמודדויות עם בעיות. בסוף ההצגה ירון מבין שהוא שגה במעשיו. הוא מנסה להתנצל מעומק הלב, וכשההתנצלות לא מתקבלת הוא לא מוותר ומוצא דרך להעניק לאורה מחווה מרגשת – להגשים את חלומה. וכך הוא מצליח לכפר על מעשיו.

תסתכלו עלינו

כל אחד מהילדים בחבורה מייצג זווית שונה של הרצון להיות במרכז.

נסו להגדיר באיזו צורה כל דמות מתקשרת לנושא.

ליאת – מאד אוהבת להיות מחוזרת, כי להיות מוקד תשומת הלב עבור מישהו אחר מעניקה תחושה טובה.

נעם – תמיד רוצה להרגיש שזקוקים לו. התחושה שאחרים זקוקים לך מעניקה תחושה טובה שאתה חשוב ונחוץ.

עודד – תמיד דואג להיות צמוד לירון, מתוך מחשבה שאם הוא חברו הטוב של ירון המקובל, אז גם הוא יהיה נחשב.

ירון – רוצה להיות במרכז תשומת הלב כל הזמן כדי להרגיש שהוא שווה, ולכן הוא לוקח את תשומת הלב בכוח. הוא מכריח את כולם להקשיב לו ומשתיק אותם כשהוא מפריע לו.

רבקה מגן

רבקה מגן נולדה בתל אביב. כשהייתה בת שנה עברה עם הוריה לחיפה ושם סיימה את לימודיה, המשיכה ללימודי הוראה והיא בעלת תואר במקרא, לשון וספרות עברית מאוניברסיטת חיפה. בנוסף, עבדה במערכת העיתון "הארץ שלנו" ככתבת בכירה. בשנת 1974 נתמנתה למפקחת במחוז הדרום של משרד החינוך והתרבות, ועברה להתגורר בעומר.

רבקה מגן כתבה ספרים רבים לילדים, ביניהם: "לוחמים מספרים", "ראשונים מספרים", "הצמיד של אופירה", "שלום לאבא", "חרב חדה", "ציפור במלכודת", "האם אגלה למור?", "אמא אל תבואי", "לרקוד עם עדן", "הכדור הוא ה... גול".

רבקה זכתה בפרסים רבים ובהם פרס זאב ופרס הצילינדר הנווד.

מאחלים לכם צפייה מהנה בהצגה 'התפקיד הראשי' צוות המחלקה החינוכית של התיאטרון

משרדי תיאטרון אורנה פורת לילדים ולנוער (ע"ר): רחוב בלפור 30, תל אביב, מיקוד: 6521202, טל': 03-5111444, פקס: 03-5106928
מוזמנים לבקר באתר האינטרנט שלנו: www.porat-theater.co.il ולהיות חברים שלנו בפייסבוק